

Xavier Giró

Un dia, tots els diaris en català

La implantació d'una llei persegueix sempre un objectiu. Aquest va ser el cas de la llei de normalització lingüística, que amb el nom que la descriu ja feia explícita la seva intenció, i es pot suposar que també és el de la proposta d'una nova llei de la mateixa índole. Certament les lleis afecten la nostra vida, però no sempre cal esperar que hi hagi una llei per a començar a canviar. Sovint és a les nostres mans de fer coses, emprendre activitats o desenvolupar processos que independentment de l'existència de determinades lleis també canvien aspectes de la nostra vida.

Fer de l'ús de la llengua catalana una pràctica més normal d'allò que avui és habitual depèn de decisions, en part, personals i, en part, col·lectives. I n'hi ha de col·lectives que depenen menys que no sembla de les lleis. Prenguem, per exemple, el cas de la premsa escrita. No cal recórrer a estadístiques per adonar-se que a Catalunya, i especialment a l'àrea metropolitana de Barcelona, no solament les capçaleres, sinó la quantitat de diaris que es venen en castellà és immensament superior a la de diaris escrits en català. Una dada que es correspon ben poc amb els usos relatius del català i del castellà en altres àmbits públics i privats.

Hi ha hagut intents de corregir aquesta anormalitat lingüística (el *Diari de Barcelona* ressuscitat el 1987 en va ser un) que no han quallat i es parla constantment de nous projectes de diaris d'informació general en català que no acaben de veure la llum. Es fan amb regularitat estudis per eixamplar l'audiència dels diaris existents o per conèixer la viabilitat de noves iniciatives, però les dades recollides d'uns i altres no passen dels despatxos que han encarregat les indagacions de mercat pertinents. Com a resultat, qualsevol pot fer les cabòries que vulgui sobre fins a quin punt seria assenyat o aventurat de llançar un nou diari —això sí, sòlid— en català. La categoria de 'sòlid' inclou els diversos models de diari existents avui a Catalunya escrits en castellà i sobre els quals tants i tants es pregunten què passaria si, seguint algun d'aquests models, es fes un diari igual però en català.

De fet no hi ha hagut cap intent, que arribés al carrer, de fer un diari d'aquestes característiques. Ara com ara, l'empresariat no sembla decidit a fer-ho, però és que tampoc l'opinió pública —especialment els lectors— ho veu prou clar per a aportar-hi el seu suport d'una forma decisiva, amb publicitat, amb subscripcions o amb alguna de les múltiples formes amb què la societat contribueix al manteniment d'un diari.

És difícil que, sense dades consistents i significatives, l'opinió pública sigui receptiva. D'una altra banda, els estudis de mercat, tant pel seu curt abast com per la gran quantitat de variables que operen en la viabilitat d'un projecte, tampoc no

són prou de fiar ni per als qui usufructuen el secret dels seus resultats. En definitiva, cal fer una investigació que per la seva gran dimensió proporcionï resultats fiables i cal que els resultats siguin coneguts de tots els àmbits de l'opinió pública. La recerca és viable i això que segueix n'és una breu descripció: fer que tots els diaris que normalment es fan en castellà a Catalunya, un dia siguin escrits en català amb l'objectiu de fer un macroestudi pluridisciplinari i sobretot sociolingüístic sobre la viabilitat i l'acceptació de premsa escrita en català.

Un experiment així és del tot viable. En el pla econòmic no cal recórrer a xifres concretes per a endevinar que el dia escollit tots els anunciants multiplicarien la publicitat per mostrar el seu suport a la iniciativa. I, encara més, és força versemblant que centenars de milers de lectors aquell dia compressin tots els diaris.

En el pla de la investigació, si pensem en el nombre de persones preocupades per la normalització lingüística, no és cap disbarat pensar que hi ha milers de voluntaris qualificats per a destinar unes hores del seu temps lliure a fer d'enquestadors. En una fase prèvia desenes d'experts haurien preparat els qüestionaris durant un temps prudencial de treball. Pel que fa a analitzar els resultats, s'ha de tenir en compte que l'operació no ofereix més complicacions que les del disseny.

En el pla de la producció dels diaris tampoc no ens encarem amb dificultats infranquejables. D'entrada, els suplementes en català que ja fan molts diaris demostren que existeix el programari informàtic adient per a escriure totes les pàgines en català. En tot cas, no ha de ser gaire complex d'adequar-lo. En segon lloc, pel que fa a la producció de textos, molts dels periodistes en exercici ja coneixen bé el català i en cas contrari ha de ser ben senzill de trobar almenys un voluntari per a cada un dels periodistes que ho sol·liciti que gairebé simultàniament tradueixi la seva informació al català. De forma similar, no ha de ser costós de reforçar per un dia els equips d'edició amb personal qualificat en llengua catalana.

És clar que coordinar tota aquesta operació requereix temps i esforços. Que cal escollir les persones i els dies —probablement festius— apropiats perquè totes les persones voluntàries siguin disponibles. Que cal... En definitiva, és clar que després d'aquesta breu descripció s'aixequen moltes qüestions que demanen respostes i concrecions. Doncs bé, posem-nos-hi.

Xavier Giró és professor de Periodisme Polític a la UAB

